



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.11.2020

Pan Jerzy Łukasz Walczak
Burmistrz
Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce
Skalmierzyce, ul. Ostrowska 8
63-460 Nowe Skalmierzyce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykorzystanie dotacji celowych z budżetu państwa na:
- zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych;
- rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019, w ramach rządowego programu „Aktywna tablica”;
- realizację resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2019.

I. Dane identyfikacyjne

<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce, Skalmierzyce, ul. Ostrowska 8, 63-460 Nowe Skalmierzyce, (dalej Gmina)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Jerzy Łukasz Walczak, Burmistrz Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce, od 21 października 2018 r. (dalej: Burmistrz)
<i>Podstawa prawna podjęcia kontroli</i>	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
<i>Kontroler</i>	Irena Wróblewska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/17/2019 z 18 grudnia 2019 r.

(akta kontroli, str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

<i>Cel kontroli</i>	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, rzetelności i gospodarności wykorzystania przez Gminę dotacji celowych z budżetu państwa (część 85/30 – województwo wielkopolskie) na: zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych; rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019, w ramach rządowego programu „Aktywna tablica” oraz realizację resortowego programu rozwoju instytucji organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2019.
<i>Zakres kontroli</i>	

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku analizy dokumentacji dotyczącej planowania, wykorzystania i rozliczenia przez Gminę tych dotacji.

Opis działań kontrolnych przedstawiono w części IV Opis ustalonego stanu faktycznego.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób wykorzystania i rozliczenia przez Gminę otrzymanych w 2019 r. dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz na rozwijanie szkolnej infrastruktury, kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019, w ramach rządowego

¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

programu „Aktywna tablica”, a także na realizację resortowego programu rozwoju instytucji organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2019.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Objęte kontrolą dotacje celowe w łącznej kwocie 304,3 tys. zł zostały wykorzystane przez Gminę zgodnie z przeznaczeniem określonym w odpowiednich przepisach prawa³ oraz w umowach o dotacje. Gmina przedstawiła Wojewodzie Wielkopolskiemu rzetelne rozliczenia dotacji, które prezentowały faktycznie poniesione wydatki i były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz sprawozdawczości. Z otrzymanych dotacji Gmina sfinansowała zakup podręczników dla 530 uczniów oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla 1.299 uczniów uczęszczających do ośmiu szkół podstawowych. Cztery szkoły podstawowe wyposażone zostały w dziewięć monitorów interaktywnych. Gmina zapewniła ponadto funkcjonowanie 68 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na niewyodrębnieniu przez Gminę rachunku bankowego przeznaczonego wyłącznie dla środków z Programu „Maluch+” naruszała postanowienia umowy dotacyjnej. Nieprawidłowość ta nie miała jednak negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

Gmina w 2019 r. otrzymała od Wojewody Wielkopolskiego dotacje celowe z budżetu państwa, m. in. na:

- zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w kwocie 125,9 tys. zł, (dział 801, rozdział 80153, § 2010);
- dofinansowanie zadań w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 „Aktywna tablica”, w kwocie 56 tys. zł, (dział 801, rozdział 80101, § 2030);
- dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach Programu „Maluch+” 2019, w kwocie 122,4 tys. zł, (dział 855, rozdział 85505, § 2030).

1. Dotacja celowa z budżetu państwa na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych

1.1. Planowanie

Stosownie do art. 58 ust. 2, 3 i 4 ufzo, Gmina otrzymała od dyrektorów szkół informacje i wnioski niezbędne do ustalenia wysokości dotacji, w terminach umożliwiających przekazanie do Wojewody Wielkopolskiego wniosku o udzielenie dotacji celowej.

(akta kontroli, str. 7, 119-126)

³ Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 17) zwana dalej ufzo; rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w 2019 r. (Dz. U. poz. 574) zwane dalej rozporządzeniem z 14 marca 2019 r.; ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.) zwana dalej ufp; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków, formy i trybu realizacji Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w ramach technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Aktywna tablica” (Dz. U. poz. 1401), zwane dalej rozporządzeniem z 19 lipca 2017 r.; ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2019 r. poz. 409 ze zm.), zwana dalej ustawą z dnia 4 lutego 2011 r.; Resortowy program rozwoju instytucji opieki na dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2019, zwany dalej Programem „Maluch+”.

W wyniku weryfikacji przez pracowników Urzędu prawidłowości informacji zawartych we wnioskach i rozliczeniach przekazanych przez dyrektorów ośmiu szkół podstawowych, skorygowane zostały rozliczenia dwóch szkół.

(akta kontroli, str. 119-126)

Na podstawie terminowo złożonych wniosków jednostkowych szkół, Gmina 25 czerwca 2019 r., tj. w terminie określonym w art. 58 ust. 6 ufzo, przekazała Wojewodzie Wielkopolskiemu wniosek zbiorczy o udzielenie dotacji w kwocie 125,9 tys. zł, w tym na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych w kwocie 124,7 tys. zł i na 1% kosztów obsługi zadania w kwocie 1,2 tys. zł. W wyniku aktualizacji wniosku z 13 września 2019 r., do zwrotu pozostała dotacja w kwocie 379,95 zł, w tym 1% kosztów obsługi zadania w kwocie 3,75 zł.

(akta kontroli, str. 7-15)

1.2. Wykorzystanie środków

Przyznana Gminie kwota 125,9 tys. zł dotacji została wyliczona zgodnie z art. 55 ust. 5-9 ufzo oraz zgodnie z postanowieniami rozporządzenia z dnia 14 marca 2019 r.

(akta kontroli, str. 7-15)

Środki dotacji ujęte zostały we właściwym rozdziale klasyfikacji budżetowej, tj. w rozdziale 80153 Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

Gmina, zgodnie z art. 152 ust. 1 ufp, prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

(akta kontroli, str. 22, 25, 27, 28, 34, 35, 58, 127-142)

Dotacja, zgodnie z art. 58 ust. 5 ufzo, została przekazana przez Gminę do szkół, w terminie 14 dni od dnia otrzymania jej z budżetu państwa.

(akta kontroli, str. 143, 144)

Szkoły podstawowe, w terminie określonym w art. 58 ust. 4 ufzo, dokonały aktualizacji informacji i wniosków w zakresie dotacji na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. Na tej podstawie Gmina 12 września 2019 r., tj. w terminie określonym w art. 58 ust. 6 ufzo aktualizowała wniosek o dotację, przekazany Wojewodzie Wielkopolskiemu.

W wyniku tej aktualizacji kwota dotacji celowej uległa zmniejszeniu o 379,95 zł. Kwota ta w ciągu pięciu dni, tj. 17 września 2019 r., została zwrócona na rachunek Wojewody Wielkopolskiego.

(akta kontroli, str. 7, 12-15)

Gmina nie udzielała dotacji na sfinansowanie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych szkołom podstawowym prowadzonym przez osoby prawne niebędące jednostką samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, o których mowa w art. 55 ust. 4 ufzo.

(akta kontroli, str. 7-11)

Otrzymałą w 2019 r. dotację na sfinansowanie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych Gmina wykorzystała zgodnie z przeznaczeniem oraz w terminie określonym w art. 59 ust. 1 ufzo.

(akta kontroli, str. 60-118)

Gmina rzetelnie i terminowo dokonała rozliczenia otrzymanej w 2019 r. dotacji i 30 grudnia 2019 r. zwróciła na rachunek budżetu państwa niewykorzystaną kwotę 5.230,48 zł.

(akta kontroli, str. 7, 16-21, 58, 59)

Z otrzymanej w 2019 r. dotacji celowej z budżetu państwa sfinansowany został zakup podręczników dla 530 uczniów oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla 1.299 uczniów uczęszczających do ośmiu szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę.

(akta kontroli, str. 6, 7)

W 2019 r. do gminy nie wpłynęły informacje lub skargi dotyczące nierzetelnej realizacji programu lub konieczności kupowania przez rodziców/opiekunów uczniów podręczników we własnym zakresie.

(akta kontroli, str. 69)

Prowadzona w Urzędzie kontrola prawidłowości przekazanych szkołom środków dotacji polegała na bieżącej weryfikacji faktur za zakup podręczników i pomocy dydaktycznych, przedstawianych przez szkoły oraz na korekcie planów finansowych, na podstawie wniosków złożonych przez dyrektorów szkół.

(akta kontroli, str. 327)

2. Dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji zadań w ramach rządowego programu „Aktywna tablica”.

2.1. Planowanie

Wszystkie (cztery) wnioski szkół podstawowych o udzielenie wsparcia finansowego na realizację rządowego programu „Aktywna tablica” złożone zostały w 2019 r. w Urzędzie Gminy, w terminie określonym w § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2017 r. Wnioski te zostały przez Gminę zakwalifikowane do udziału w Programie „Aktywna tablica”.

(akta kontroli, str. 147, 148)

Gmina 23 kwietnia 2019 r., tj. w terminie określonym w § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2017 r., przekazała kompletne wnioski do Wojewody Wielkopolskiego.

(akta kontroli, str. 149-153)

Wszystkie zgłoszone przez Gminę wnioski zostały zakwalifikowane przez Wojewodę Wielkopolskiego do objęcia dofinansowaniem.

(akta kontroli, str. 149-153)

Całkowity, faktyczny koszt realizacji Programu „Aktywna tablica” poniesiony przez cztery szkoły wyniósł 70.000 zł. Otrzymana na realizację tego Programu dotacja w kwocie 56.000 zł stanowiła 80% kosztów jego realizacji. Wkład własny Gminy wyniósł 14.000 zł.

(akta kontroli, str. 147, 148)

2.2. Wykorzystanie środków

Umowa o dotacji na realizację Programu „Aktywna tablica” zawarta została pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim, a Gminą 1 lipca 2019 r. Środki z dotacji wpłynęły na rachunek Gminy 3 lipca 2019 r., tj. po terminie określonym w § 13 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2017 r. oraz w umowie o dotację, w której określono, że Wojewoda Wielkopolski przekaże środki do 30 czerwca 2019 r.

Burmistrz wyjaśnił, że projekt umowy o dotację przesłany został przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu w dniu 24 czerwca 2019 r. i po jego podpisaniu odesłany 27 czerwca 2019 r. Dodał, że przyjętą datą zawarcia tej umowy była data jej odesłania.

(akta kontroli, str. 156- 161, 322)

Przekazane środki dotacji zaklasyfikowane zostały do właściwych podziałek klasyfikacji budżetowej (dział 801, rozdział 80101 – Szkoły Podstawowe).

(akta kontroli, str. 154)

Gmina, zgodnie z art. 152 ust. 1 ufp, prowadziła wyodrębnioną ewidencję otrzymanych środków z dotacji na realizację Programu „Aktywna tablica” oraz dokonywanych z tych środków wydatków.

(akta kontroli, str. 162-164, 168-170, 173-175, 178-180)

Otrzymała w 2019 r. dotację na realizację Programu „Aktywna tablica” w kwocie 56.000 zł Gmina wykorzystwała w całości zgodnie z przeznaczeniem oraz w terminie określonym w tym Programie oraz w umowie o dotację, zawartej z Wojewodą Wielkopolskim.

(akta kontroli, str. 165, 171, 176, 181)

W dniu 23 grudnia 2019 r., tj. w terminie określonym w art. 150 ufp, Gmina dokonała rozliczenia otrzymanej dotacji. Przedstawione przez Gminę rozliczenie było zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz sprawozdania Rb-28s.

(akta kontroli, str. 183-185)

W wyniku udziału Gminy w Programie „Aktywna tablica” cztery szkoły podstawowe zostały wyposażone w dziewięć monitorów interaktywnych.

(akta kontroli, str. 165-185)

Gmina w 2019 r. przeprowadziła kontrolę prawidłowości wykorzystania przez szkoły przekazanych środków z dotacji, poprzez weryfikację składanych wniosków oraz kontrolę faktur i wpisów do ksiąg inwentarzowych. Ponadto w dokumentacji o spełnieniu obowiązku określonego w § 5 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2017 r., potwierdzony został zakup pomocy dydaktycznych, a także zapewnienie instalacji, uruchomienia oraz zintegrowania zakupionych urządzeń i oprogramowania wchodzących w skład pomocy dydaktycznych z infrastrukturą szkolną oraz zapewnienie technicznych szkoleń nauczycieli w zakresie funkcji i obsługi zakupionych urządzeń i oprogramowania.

(akta kontroli, str. 193-213, 327)

3. Dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

3.1. Warunki otrzymania dofinansowania – zawarcie umowy i otrzymanie środków

Po opublikowaniu przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyników konkursu „Maluch+” 2019, Gmina w terminie dostarczyła do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu oświadczenie o przyjęciu dotacji.

(akta kontroli, str. 226, 227)

Zawarta w dniu 31 lipca 2019 r. z Wojewodą Wielkopolskim umowa o dofinansowanie Programu „Maluch+” zawierała elementy określone w art. 62 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r.

(akta kontroli, str. 228-233)

Otrzymane przez gminę środki dotacji w kwocie 122.400 zł stanowiły 11,5% ogółu kosztów funkcjonowania żłobka (1.063.527,30 zł) i nie przekroczyły 80% kosztów realizacji tego zadania.

Źródłem finansowania w 2019 r. Programu „Maluch+” była dotacja w kwocie 122.400 zł i środki własne Gminy w kwocie 941.127,30 zł.

(akta kontroli, str. 234-242)

3.2. Wykorzystanie dofinansowania

Wojewoda Wielkopolski nie wymagał od Gminy, w ramach realizowanego modułu 2, wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jako zabezpieczenia roszczenia budżetu państwa z tytułu niewykonania zadania.

(akta kontroli, str. 228-233)

Środki, na realizację Programu „Maluch+” Wojewoda Wielkopolski przekazał Gminie w dniu 18 sierpnia 2019 r., tj. w terminie zgodnym z postanowieniami § 3 ust 4 umowy o dotację. Stosownie do art. 152 ust. 1 ufp Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz dokonywanych z tych środków wydatków.

(akta kontroli, str. 251-256, 257-259)

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki skrócenia okresu funkcjonowania instytucji żłobka lub miejsc opieki, dofinansowanych z dotacji, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r.

(akta kontroli, str. 218, 219)

Przekazana Gminie dotacja w kwocie 122.400 zł została wykorzystana do 31 grudnia 2019 r. zgodnie z przeznaczeniem określonym w Programie „Maluch+” oraz postanowieniami umowy o dotację.

(akta kontroli, str. 234-242)

Gmina rzetelnie i terminowo dokonała rozliczenia otrzymanej w 2019 r. dotacji. Sprawozdanie z realizacji zadania wysłane zostało do Wojewody Wielkopolskiego 24 stycznia 2020 r.

(akta kontroli, str. 234-242)

W wyniku realizacji Programu Maluch+ w 2019 r., Gmina zapewniła funkcjonowanie 68 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

(akta kontroli, str. 234-238)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W dniu 31 lipca 2019 r. zawarta została umowa o dotację na realizację Programu „Maluch+”. W § 3 ust 4 tej umowy postanowiono, że przyznane środki finansowe zostaną przekazane na konto Gminy, na wskazany rachunek bankowy prowadzony w Spółdzielczym Banku Ludowym w Skalmierzycach, z zastrzeżeniem, że rachunek ten jest przeznaczony wyłącznie dla środków z Programu „Maluch+”. W 2019 r. Gmina na wskazanym w umowie rachunku gromadziła również inne środki niż pochodzące z przedmiotowej dotacji.

Niewyodrębnienie przez Gminę rachunku bankowego przeznaczonego wyłącznie dla środków z Programu „Maluch+” naruszało postanowienia umowy dotacyjnej.

Burmistrz wyjaśnił, że numer konta został zwyczajowo wskazany, jako rachunek główny Gminy, a przyczyną takiej sytuacji był fakt, że w poprzednich latach nie widniał w umowach zapis „z zastrzeżeniem...”.

(akta kontroli, str. 228-233, 318)

V. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zwiększenie nadzoru nad służbami finansowo-księgowymi odpowiedzialnymi m. in. za zgodne z postanowieniami umów dotacyjnych gromadzenie środków z dotacji.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni, od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie realizacji wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Irena Wróblewska
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. wicedyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis